

Universitätsbibliothek Paderborn

M. Fabii Quintiliani Institutionum Oratoriarum Libri Duodecim

Summa diligentia ad fidem vetustissimorum codicum recogniti ac restituti

M. Fab. Quintiliani Declamationes Undeviginti. M. Fabii Avi Et Calpurnii
Flacci Declamationes. Auctoris Incerti Dialogus De causis corruptae
Eloquentiae - Cvm Variorum Notis

Quintilianus, Marcus Fabius

Lugd. Batav. ; Roterodami, 1665

CCCXVI. Flens luxuriosi pater.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12889

interim rudis in illa nube pulveris, in illa confusione permixtarum utrinque legionum, virum fortem sequi non potuit. At ego infelix, etiam invidiam filio feci, & spolia retuli, quo minus illi ignosceretur. ¹ Quo me ducis, anime? quo me trahis, affectus? Placet causa: sed aliud optavi. Nihil est, quod ex meo favore speres, juvenis infelicissime: nullam fiduciam ex hac quantulacunque operæ meæ gratia capias: moriendum est. Debetur hoc sane disciplinæ militari, debetur castrorum severitati. Infelix exeuntium omen, miseræque primitiæ! Si alterum utique ex domo nostra destinabatis, cur non senem potius traxistis? Quid nunc tibi proderit, miserrime adolescens, quod modestus in pace, quod pius? Et ² si contigisset felicitati, felicior quies, optimus filius eras. Moriendum est: quid tibi præstare infelix pater possum: cum duceris, flebo, plangam. Hos, quos sumpseram modo ex victoria publica lætos habitus, abducite. Merui ambitiosus pater, scilicet, ne quid de militari severitate detraherem, ne viderer vir fortis desertori ignoscere. Contentus fui post tot merita, favente tota civitate, ut tantum innocens essem. Et ecce jam miserantes video iudicum vultus quorundamprehenduntur lacrymæ. Potui plus optare, potui. sic quoque ego te, fili, occidi. At tu quisquis es, in quem transferetur hoc infelix ministerium, supremas audi patris miserimi voces: Hoc saltem fortunæ meæ præsta, Semel ferias.

CCCXVI.

Flens luxuriosi pater.

Flens pater per publicum, filium luxuriosum sequebatur. Dementiæ reus est.

S E R M O.

Hoc genus controversiarum pene divisionem non exigit. Illa communis

¹ Quo me ducis anime.] Vet. cod. ante me. Pith.

² Si contigisset felicitati.] Thaddæus & Arodius felicitate. Corrige: Quid

nunc tibi proderit, miserrime adolescens, quod modestus in pace, quod pius, & si contigisset civitati felicior quies, optimus filius eras. Gronovius.

munis fere, omnibus ex lege dementiae pendentibus controversis, quaestio est; quod dementia sit: & an haec dementia sit. In eo quod quarimus, quid sit dementia, & finitionibus utrinque positis, & omni tractatu hanc controversiam dividemus: ut quaeratur, utrum dementia eadem demum accipi debeat, quae habeat aequalem mentis errorem, an etiam ex singulis vel paucis intelligi possit. Haec saepe tractata sunt: ad crimen ipsum veniamus. Intelligo & indignari posse hunc patrem, quod reus dementiae à luxurioso fiat, & eum multa graviter & aspere dicere contra filium posse. Recipit adversarii persona: sed videamus an recipiat nostra. Nam sic ut paulo ante praecipiebam vobis, ut personam intueremini, ejus apud quem dicenda esset sententia: sic nunc quoque admoneam necesse est, ut intueamur personam, quam nobis induimus. Pater hic qualis est? non acer: luxuriosum non abdicavit, non convitiatus est: etiam cum aliquid admonendi gratia faceret, tacuit tamen, non durus: flevit enim. Quicquid contra colorem talis animi dixerimus, quodam modo contra thema dicemus. Consilium itaque totius actionis ex his capere debemus, quae praefecerunt. Quid aliud praecessit? mollis invidia. Ergo cum adprobaverimus non uno facto dementiae esse convincendam, veniamus ad ordinem defensionis. Antea actae vitae ratio constet. Hoc non propterea tantum dicendum est, quod sic defendi reus potest: sed etiam quod invidia redit ad accusatorem. Omnia quae pro se dixerit, in filium dicet.

DECLAMATIO.

Quid feci dementer? juvenis frugaliter vixi, patrimonium auxi, uxorem duxi, filium sustuli, hunc amo. Flens (inquit) me per publicum sequeris. Poterant illa & separata defendi: nam neque admirationi profecto cuiquam mortalium esset quod pater filium sequerer, & separatae ab hoc lacrymae poterant videri non ad te pertinere. Sed ne ulla arte suffugere crimen accusatoris mei videar, totum hoc quod objicitur jungam. Lacrymae sunt in culpa? Fleo fortasse supervacua, sic me consolaris, sic lacrymas patris tui ficas. Flendum mihi hodie foret, etiam si hoc antea non fecissem.

SERMO.

S E R M O.

Nolo quisquam me reprehendat, tanquam vobis locos non dem, si ampliare declamationem voletis & ingenium exercere, dicetis quod ad causam hujus nullo modo, ad delectationem aurium fortasse pertineat.

D E C L A M A T I O.

Nondum privatas ac peculiare lacrymarum reddo causas. Interim quis miratur flere hominem? hinc infantia incipit: in hanc necessitatem plerunque fortuna deducit. Quis enim est dies, qui non triste aliquid & flebile nobis minetur? Si nullam aliam rationem lacrymarum haberemus, conspectus tamen hominum, & ratio mortalitatis poterat elicere fletus. Hæ amicitia, hæ propinquitates, hi congressus, hæ studia, laudesque intra breve temporis momentum occidunt, atque labentur. Quotus quisque transit dies, quo non funus accipiamus? Flens me sequeris, & per publicum sequeris. Non totum crimen objicis: diu hoc antea domi feci. Quantulum temporis spatium est; quod talem me vides? flere secreto, ubi cubiculum & nox & animus sibi relictus est. Flens sequeris? quod possum. Miror equidem illos fortissimos patres, qui hunc animi dolorem semel recidunt, & in universum flere definito aliquo temporis spatio semel queant. Flens per publicum sequor. Quid ergo non misereris? gratulor crimini meo. Si movi, si hæc tibi gravis videtur invidia, quid opus erat accusatione? quid iudicibus? quid hac probatione demeritæ sanare me poteras. Exigis tamen causas lacrymarum mearum. Non me pecunia movet; divites aliquando fuimus: non illos late quondam patentes agros desidero, non fœnus, nec ingens pondus argenti. Nuper in modo desideravi vernulam meum.